

การบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Administration of Water Pollution from Industrial Plants of Local Governments in Pathumthani Province According to the Sufficiency Economic Philosophy

ไพศาล ศรีธเนศสกุล และสัมพันธ์ พลภักดี

Paisan Sritanedsakul and Sampan Polpuk

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

Doctor of Philosophy Program in Public Administration, Eastern Asia University

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพปัญหาการบริหารจัดการ (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ และ (3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จ การศึกษาครั้งนี้ เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบได้ค่าความเที่ยงตรงที่ระดับ 0.88 และค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.93 ประชากร คือประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 1,010,898 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจน (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารที่สำคัญ คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจน และ (3) ปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลควรเป็นผู้มีภาวะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่ดี และความตั้งใจในการพัฒนาการบริหารจัดการด้านมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, มลพิษทางน้ำ, โรงงานอุตสาหกรรม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study used mixed methods research. The main objectives of this study were to study (1) administrative problems (2) development guidelines of Administration, and (3) main factors taking important parts of the success of the development guidelines of administration for water pollution from industrial plants of local governments in Pathumthani province according to the sufficiency economic philosophy. The emphasis was on survey research, using questionnaires with passed try-out of validity check at 0.88 level and reliability check at 0.93 level. A total of 400 samples were calculated by using Taro Yamane Formula. Statistics used were mean, standard deviation, and

t- test. In addition. The structured in-depth interview was applied with 21 experts for qualitative data. The study results showed that (1) the major problem of development was that local governments in Pathumthani Province did not do water pollution planning, (2) the major development guidelines was that local governments in Pathumthani Province should encourage knowledge and skills to work, and (3) the main factors, which are an important part of the success of the development guideline of local governments, were administration leadership of by the local leaders which has a good tension to administration development for water pollution from industrial plants.

Keywords: : administration, water pollution, industrial plants, local governments, the sufficiency economic philosophy

บทนำ

จังหวัดปทุมธานี เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีนิคมอุตสาหกรรมกระจายอยู่ทั้งจังหวัด ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมร้อยละ 70 ของจังหวัดมาจากภาคอุตสาหกรรม โดยพื้นที่เขตอำเภอคลองหลวงมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่นมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว และ อำเภอสามโคก ส่วนพื้นที่ที่มีโรงงานน้อยที่สุดได้แก่ อำเภอหนองเสือ (สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี, 2557) สืบเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ทำให้มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีอย่างต่อเนื่อง การเกิดขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดน้ำเสียแล้วปล่อยทิ้งลงแม่น้ำ ลำคลองอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพในแหล่งรองรับน้ำต่างๆ ของจังหวัดปทุมธานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่น้ำและคลองสาขาต่างๆ ทำให้น้ำมีคุณภาพต่ำกว่าที่จะบริโภคและอุปโภค ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี จากผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน (แม่น้ำเจ้าพระยา) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 พบว่า คุณภาพน้ำที่ตรวจวัดบริเวณจุดน้ำดิบเพื่อการประปาสำแล โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค 6 มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) เท่ากับ 2.6 mg/l ปริมาณความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) มีค่า 1.0 mg/L คุณภาพน้ำจัดอยู่ในแหล่งน้ำประเภทที่ 4 คือ เสื่อมโทรม หากจะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภคต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน (สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี, 2557)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำในเขตจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน จากข้อมูลสรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีของจังหวัด พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการติดตาม ควบคุมและกำกับให้การบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามมาตรฐาน และยังขาดการสร้างกลไกในการจัดการน้ำเสีย ดังนั้น ในอนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีกลไกใหม่ ๆ เข้ามาเสริมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ ทั้งที่ผ่านมาและกำลังจะดำเนินการว่าอะไรบ้างและแผนงาน มีกลไกในการดำเนินงานเป็นอย่างไร เพื่อที่จะสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยอำนาจหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อประชาชน ทั้งด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเกษตรกรรม และด้านการอุปโภคอื่น ๆ และยังส่งผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงจะต้องรีบเร่งหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมให้ประสบความสำเร็จ จึงส่งผลกระทบต่อบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ในการตรวจสอบ ควบคุม กำกับในการบริหารจัดการปัญหามลพิษทางน้ำที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมลงแม่น้ำ ลำคลองในเขตจังหวัดปทุมธานี ซึ่งในปัจจุบันยังดำเนินการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากบุคลากรยังขาดการตรวจสอบ การควบคุม ดูแลในเชิงรุก อีกทั้งขาดความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการปัญหาดังกล่าว

(สำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี, 2557)

ด้วยเหตุผลที่แสดงถึงความเป็นมา และความสำคัญ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจในเรื่อง การบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการเกิดองค์ความรู้ใหม่ ประโยชน์ทางวิชาการ ประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนจังหวัดปทุมธานีและประเทศชาติโดยรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ประกอบด้วยแนวคิดด้าน การบริหารจัดการ (1) การบริหารจัดการ ผู้ศึกษานำความหมายของคำว่า “การบริหารจัดการ” มาจากการให้ความหมายของ นักวิชาการ 5 ท่าน ประกอบด้วย ประกอบด้วย Shermerhorn (1999), Certo (2007), วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550), Taylor (1967) และ Weber (1996) มาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายของการบริหารจัดการที่เป็นแนวคิดของผู้ศึกษา สรุปความหมายของการบริหาร

จัดการได้ว่า หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน เกี่ยวกับการตรวจสอบ การควบคุม ดูแลในการบริหารจัดการปัญหา มลพิษทางน้ำ และเพิ่มทักษะ ความรู้ให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงานใด ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีในเรื่องการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ควรยึดถือทางสายกลางมีวางแผนการแก้ปัญหา มลพิษทางน้ำให้สอดคล้องกับความสามารถขององค์กรทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7 ด้าน ทฤษฎี ผู้ศึกษานำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีองค์ประกอบ 7 ด้านของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550) ประกอบด้วย (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน (4) การพึ่งตนเอง (5) การเสริมสร้างคนให้มีความรู้และคุณธรรม (ควบรวม 2 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจพอเพียงเข้าด้วยกัน) (6) การรวมกลุ่ม (หลักการขั้นที่ 2 ของเกษตรทฤษฎีใหม่) (7) การสร้างเครือข่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยของ ฌญฐพันธ์ เจริญนันทน์ และฉัตรยาพร เสมอใจ (2547) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ต่าง ๆ ในปัจจุบันทำให้องค์กรมีรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อน มีความสัมพันธ์ระหว่างกันหลายมิติ มีการแข่งขัน จึงลึมนึกถึงธรรมชาติไป และสอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์แนวคิดที่ส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหามลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมนั้น นอกจากความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีแล้ว ต้องมีผู้รับผิดชอบอีกหลายภาคี โดยเฉพาะผู้ปล่อยมลพิษ คือ โรงงานอุตสาหกรรมนั่นเอง ซึ่งในการบำบัดของเสียทางโรงงานจะต้องควบคุมอย่างเข้มงวดการเข้มงวดนั้นอาจต้องเริ่มที่บุคลากรเป็นอันดับแรกในการพัฒนาให้มีจิตสำนึกรักห่วงใยต่อสุขภาพและธรรมชาติ ต้องปลูกฝังอบรมในด้านปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่มีข้อบกพร่องในเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อมด้านมลพิษทางน้ำนั้นอาจต้องออกมาตรการที่เข้มงวดมาก ๆ จึงจะเป็นประโยชน์มากที่สุดเพราะถ้ามีกฎระเบียบที่แข็งแกร่งเพียงพอแล้ว ในการทำงานที่คิดในด้านต่าง ๆ ก็จะมีลดน้อยลงเพราะกลัวบทลงโทษ และการจะให้ทุกอย่างประสบความสำเร็จต้องเริ่มจากการบริหาร

งานของโรงงานเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และคำนึงถึงระบบสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุดด้วย

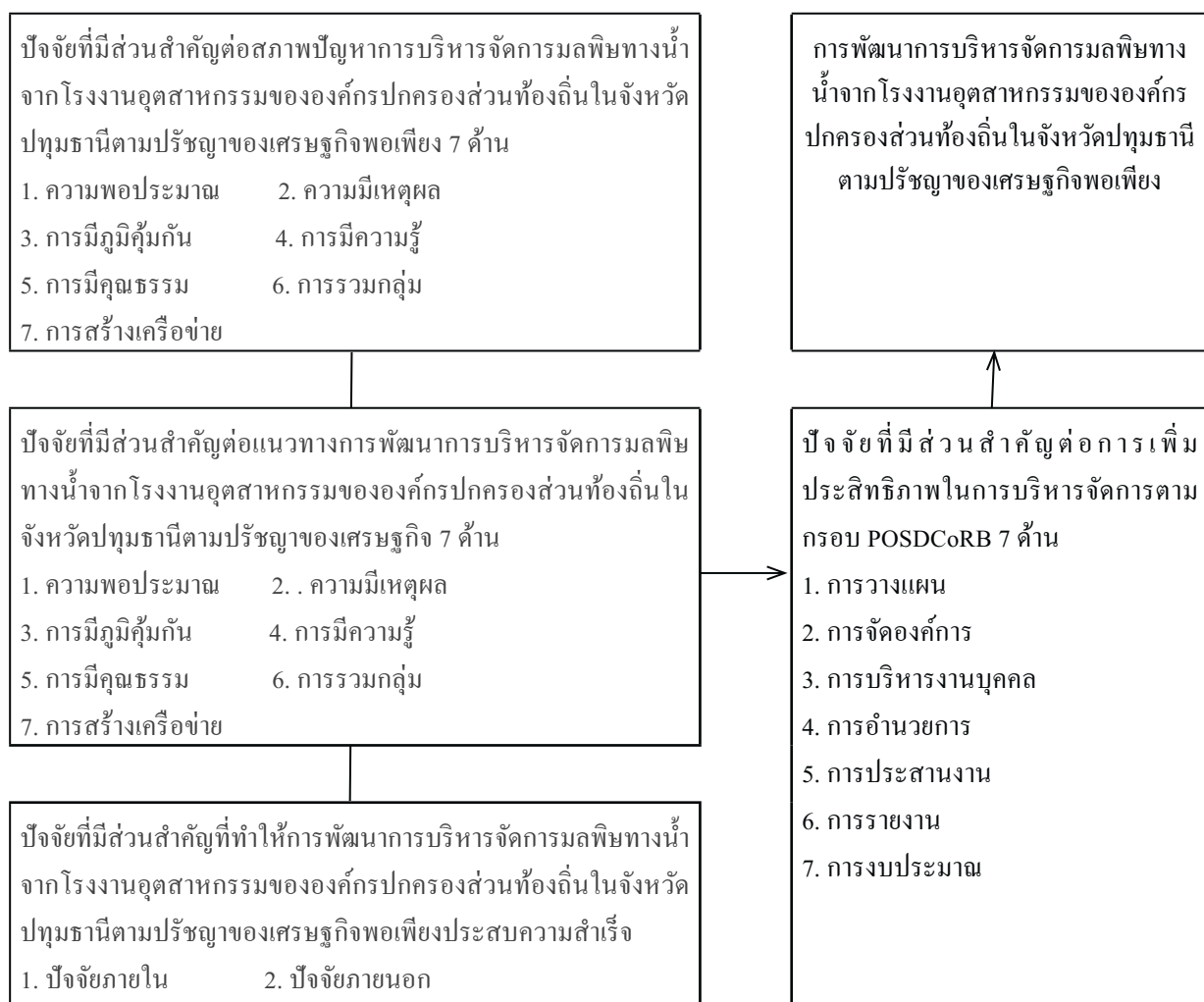
กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยกรอบแนวคิดหลักส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7 ด้าน และ (2) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจ 7 (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2550) และ(3) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้การพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสบผลสำเร็จ ในขณะเดียวกัน ผู้ศึกษาได้นำ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่เรียกว่า โพสคอรบ (POSDCoRB) ที่ประกอบด้วย 7 ด้าน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2552) ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การจัดองค์การ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การอำนวยความสะดวก (5) การประสานงาน (6) การรายงาน และ (7) การงบประมาณ มาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดส่วนที่เป็นตัวแปรตาม (ผล) ดังภาพ 1

ตัวแปรอิสระ (เหตุ)

ตัวแปรตาม (ผล)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่ (1) เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากประชาชนทั้งหมดที่อยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,010,898 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทั้งหมดที่อยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2552) โดยตั้งค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มด้วยวิธี snowball sampling เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งใช้เป็นข้อมูลเสริมการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า หรือมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง น้อย ตามแบบของ Likert (1961) เป็นเครื่องมือและที่ผ่านการทดสอบมีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ที่ระดับ 0.88 และค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.93

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือสัมภาษณ์เฉพาะผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 21 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ 3 วิธี คือ (1) เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร (2) เก็บข้อมูลปริมาณจากการวิจัยสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และ (3) เก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี

เก็บข้อมูลจากเอกสาร หรือวิจัยเอกสาร เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างแบบสอบถาม การอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

เก็บข้อมูลปริมาณจากการวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมาได้ 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีผู้ช่วยวิจัย 5 คน ต่อจากนั้น ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อนำเข้าสู่การดำเนินการตาม ขั้นตอนของการศึกษาต่อไป และเมื่อถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์แล้ว ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักที่ได้จากการวิจัยภาคสนามใน ขั้นตอนของการอภิปรายผล และการให้ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เป็นการวิเคราะห์แสดงผลการศึกษาในรูปของตาราง ประกอบกับการใช้รูปแบบของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ (1) ค่าสถิติร้อยละ (percentage) (2) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และ (3) การทดสอบด้วยค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม 7 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1.) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยระดับปานกลาง (\bar{X} = 1.99, SD = 0.34) ค่าเฉลี่ยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล (3) ด้านมีภูมิคุ้มกัน (4) ด้านการมีความรู้ (5) ด้านความมีคุณธรรม (6) ด้านการรวมกลุ่ม และ (7) ด้านการสร้างเครือข่าย

ตาราง 1

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 7 ด้าน และค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย

ปัญหา	แนวทางการพัฒนา
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 7 ด้าน (SD)	
1.99 (0.34)	2.13 (0.88)
ค่าเฉลี่ยรวมแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย (SD.)	
1. ด้านความพอประมาณ 2.07 (0.47)	1. ด้านการมีความรู้ 2.17 (0.52)
ได้แก่ คำถามที่ว่า “อบต. ไม่ได้มีการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจนเป็นต้น”	ได้แก่ คำถามที่ว่า “อบต. ควรส่งเสริมให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเพิ่มความรู้และทักษะในการทำงานด้วยการจัดให้มีการฝึกอบรมและศึกษาดูงานในพื้นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอยู่เป็นประจำผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นจากน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้อย่างทันทั่วทั้ง”
2. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน 2.02 (0.47)	2. ด้านพอประมาณ 2.15 (0.54)
3. ด้านความมีเหตุผล 2.01 (0.48)	3. ด้านความมีคุณธรรม 2.14 (0.53)
4. ด้านการจัดการรวมกลุ่ม 2.01 (0.51)	4. ด้านการรวมกลุ่ม 2.13 (0.55)
5. ด้านความมีคุณธรรม 1.96 (0.50)	5. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน 2.12 (0.56)
6. ด้านการสร้างเครือข่าย 1.96 (0.50)	6. ด้านความมีเหตุผล 2.11 (0.53)
7. ด้านการมีความรู้ 1.93 (0.49)	7. ด้านการสร้างเครือข่าย 2.10 (0.55)

3. กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสบผลสำเร็จที่แบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) ปัจจัยภายใน ($\bar{X} = 2.15$, $SD = 0.58$) และ (2) ปัจจัยภายนอก ($\bar{X} = 2.10$, $SD = 0.57$) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อภาพรวมแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดังนี้ (1) เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นเพศชายกับเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน กัน และ (2) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลจากการการสัมภาษณ์แนวคิดผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21คน ปรากฏว่า

1. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า อบต. ไม่ได้มีการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจน

2. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า อบต. ควรส่งเสริมให้บุคลากร รับผิดชอบเพิ่ม ความรู้ และทักษะในการทำงานด้วยการจัดให้มีการศึกษาอบรม และศึกษาดูงานในพื้นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานอยู่เป็นประจำผลกระทบจากมลพิษที่เกิดขึ้นจากน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน

ได้อย่างทั่วถึง

3. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเห็นว่า ผู้บริหารของ อบต. มีภาวะความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่ดี และให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการด้านมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี

การอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.99$, $SD = 0.34$) ต่อสภาพปัญหาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เหตุผลที่สำคัญที่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดปทุมธานี เห็นด้วยในระดับปานกลาง ผู้ศึกษาที่มีความเห็นว่าเป็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี (1) องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดปทุมธานี ไม่ได้มีการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจน (2) อบต. ไม่ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจถึงพิษภัยที่อาจจะได้รับจากน้ำทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรม และไม่ได้สนับสนุนให้ประชาชนได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อสอดส่องดูแลน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมในการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบในทางมลพิษต่อชุมชน แต่ประชาชนยังมองว่า อบต. กำลังดำเนินการแต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดของพื้นที่ที่เกิดปัญหา ซึ่งในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีมีอุตสาหกรรมจำนวนมาก และปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ซับซ้อน และซ้อนทับในการรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน แต่คาดว่า หากดำเนินการอย่างต่อเนื่องจะทำให้ปัญหาดังกล่าวทุเลาเบาบางลงได้ เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาที่ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางต่อ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลมลพิษทางน้ำจาก

โรงงานอุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดปทุมธานี 7 ด้าน ผู้ศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกับ กลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่เดียวกันก็มีมุมมองที่เป็นไปในทิศทาง เดียวกันกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 คนที่ได้จากการสัมภาษณ์ แนวลึก ว่า อบต.ควรมีการวางแผนงานและแผนปฏิบัติการ ด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจากโรงงานที่ชัดเจนและดำเนินการ ตามแผนอย่างจริงจังพร้อมกับการแก้ไขปัญหาเฉพาะ หน้าที่อาจเกิดขึ้นได้นอกจากการวางแผนไว้แล้ว

3. จากผลการศึกษาที่ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเห็น ด้วยในระดับปานกลางต่อ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ การพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วน ตำบลการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีประสบ ความสำเร็จ ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า เหตุผลที่สำคัญที่กลุ่ม ตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ดังกล่าวแทนที่จะเห็น ด้วยในระดับมากหรือในระดับน้อย ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า ผู้บริหาร หรือนายก อบต.เป็นผู้ที่ประชาชนเลือกเข้ามา บริหาร และได้มีนโยบายและทิศทางในการบริหารจัดการ มลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมอยู่แล้ว เพราะเป็น ปัญหาที่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบเผชิญกับปัญหา อยู่แล้ว ซึ่งอบต. ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง แต่ยังไม่ ประสบความสำเร็จทั้งหมดเพราะปัญหามลพิษทางน้ำเป็น ปัญหาที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายจึงต้องใช้เวลาใน การดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการบริหาร จัดการที่เรียกว่า โปสคอร์ป 7 ด้าน อบต.ควรนำมาเป็น กรอบในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษทาง น้ำจากโรงงานอุตสาหกรรม ทั้ง 7 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การวางแผน (2) การจัดองค์การ (3) การบริหารงานบุคคล (4) การอำนวยการ (5) การประสานงาน (6) การรายงาน และ (7) การงบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการ บริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จอย่าง ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผน

งานและแผนปฏิบัติการด้านการตรวจสอบน้ำทิ้งจาก โรงงานที่ชัดเจน โดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่ง การยึดหลักสายกลางเป็นแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เห็น ออกเห็นใจและเข้าใจความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานด้าน การตรวจสอบน้ำทิ้งเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพ ชีวิตของประชาชนและชุมชน สอดคล้องกับข้อเสนอ เนะ ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวลึก ได้แก่ นายสำเนียง บุญนะ นางสุภาวดี สงวนแก้ว และนายจรูญ สิงหาเดช ได้เสนอแนะอย่างสอดคล้องกันว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานด้านการตรวจสอบน้ำ ทิ้งเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และชุมชน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการตรวจเยี่ยม โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ในด้านการบำบัดน้ำเสียอยู่ เป็นประจำเพื่อให้การดำเนินการของโรงงานเป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับข้อเสนอแนะ ของผู้ เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์แนวลึก ได้แก่ นายสุรินทร์ พุ่มบรรเทา นายสำเนียง บุญนะ นางสุภาวดี สงวนแก้ว และนายจรูญ สิงหาเดช ได้เสนอแนะอย่างสอดคล้องกัน ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการตรวจเยี่ยมโรงงาน อุตสาหกรรมในพื้นที่ในด้านการบำบัดน้ำเสียอยู่เป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินการของโรงงานเป็นไปตามมาตรฐาน

4. ผู้บริหารของ อบต. ควรมีภาวะความเป็นผู้นำมี วิสัยทัศน์ที่ดี และให้ความสนใจในการพัฒนาการบริหาร จัดการด้านมลพิษทางน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรมเป็น อย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาในเชิงลึกและแนวกว้างมากขึ้น เกี่ยวกับมลพิษทางน้ำรวมทั้งผลกระทบทางระบบนิเวศ อาทิเช่น กลุ่มน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา หรือลุ่มน้ำอื่น ๆ รวมทั้งแม่น้ำ ลำคลองที่เป็นสาขา ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ เป็นต้น

2. ทำการศึกษาโดยเน้นการประเมินผลกระทบ จากมลพิษทางน้ำที่มีต่อประชาชน สังคมและชุมชนท้อง

ถิ่นอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ด้วยลักษณะของโครงการวิจัย
เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ความค
เนื่องและความจริงจังของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในความ
รับผิดชอบต่อประชาชน เป็นต้น

ในการพัฒนาการบริหารจัดการมลพิษทางน้ำจากโรงงาน
อุตสาหกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบ ยืนยัน ผลการวิจัยว่าเป็นอย่างไร
 เป็นต้น

3. ทำการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน
และท้องถิ่น หรือศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของทางราชการ

References

- Certo, C. S. (2007). *Modern management*. New Jersey: Prentice Hall.
- Kajornun, N., & Samurjai, C. (2004). *Management*. Bangkok: Se Ed. (in Thai)
- Likert, R. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw-Hill.
- Statistical Office of Pathumthani. (2014). *Summary of significant: The economic and social Survey of 2014*. Bangkok: Household National Statistical Office, Ministry of Information and Communication. (in Thai)
- Schemerhorn, J. R. (1999). *Management* (5th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Taylor, F. W. (1967). *Principles of scientific management*. New York: Norton Library.
- Wirutnipawan, W. (2007). *Management based on the merits and sufficient economy*. Bangkok: Xpernet. (in Thai)
- Wiratnipawan, W. (2012). *The management of the public sector: A comparative analysis of the indicators*. Bangkok: Profess. (in Thai)
- Weber, M. (1996). *The theory of social and economic organization*. New York: Free Press.
- Yamane, T. (1967). *Elementary sample theory*. New Jersey: Prentice-Hall. .

